

ÚHÚL Brandýs nad Labem
pobočka Plzeň

Vztah mezi výčetní tloušťkou a tloušťkou na pařezu

Plzeň, 14.9.1998

Ing. Štěrbá Pavel

Měření bylo provedeno u těchto dřevin: **DB, BK, SM, BO**

Měření bylo prováděno na stojících stromech.

Tloušťka ve výšce pařezu byla měřena v 15 cm a 30 cm dvakrát kolmo na sebe.

Pro samotné praktické měření tloušťek pařezů tedy doporučuji měření v jedné z těchto výšek. Pravděpodobně to bude výška pařezu 15 cm (i když bude pařez např. 20 - 25 cm vysoký). Bude-li se však výška pařezů pohybovat okolo 30 cm (zejména u porostů starých či přestárých, kde budou velké rozměry pařezů), pak bude přesnější měřit tloušťku pařezu ve výšce 30 cm, neboť zde již bude méně znatelný vliv kořenových náběhů (zejména u smrku či dubu).

Pozn.1: Bukové porosty se většinou nacházely na svazích. Tloušťky v 15 cm a 30 cm byly měřeny od nejvyššího bodu styku pařezu s půdou (viz obr.). Tímto byl eliminován vliv kořenových náběhů, a proto jsou menší rozdíly mezi výčetní tloušťkou a tloušťkou ve výšce pařezu.

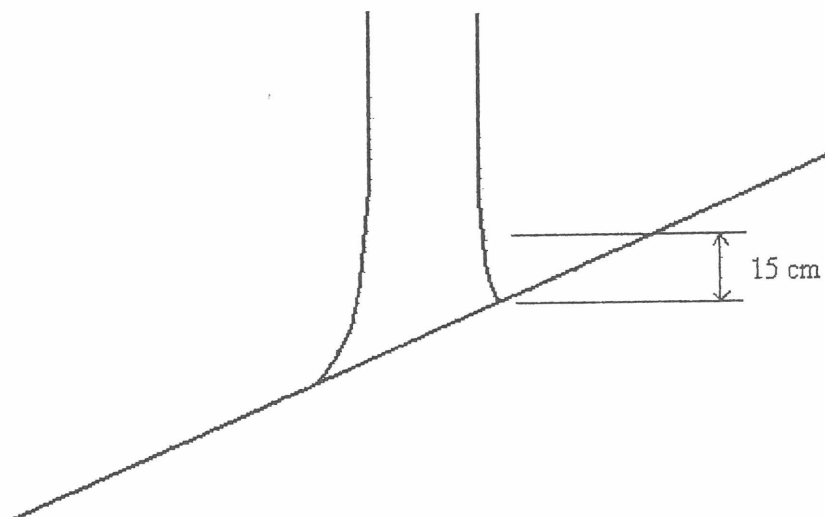
Pozn.2: U borovice nejsou velké rozdíly mezi tloušťkou na pařezu ve výšce 15 cm a 30 cm, neboť borovice nemá kořenové náběhy. Zde bude pravděpodobně využívána pouze tloušťka ve výšce 15 cm.

Pozn.3: Problémy nastávají při určení dané výšky pařezu. To záleží často na subjektivním posouzení. Terén bývá často nerovný, a proto přesné určení výšky pařezu není možné. Výška pařezu 15 cm, popř. 30 cm je průměrná a orientační.

Další problém je při měření tloušťek pařezů (v 15 cm) u dřevin s výraznými kořenovými náběhy (zejména SM, ale i DB), kde řezná plocha pařezu je často nepravidelná; zejména zde je třeba dbát na měření tloušťek pařezů ve dvou na sebe kolmých směrech. Neměli bychom brát např. dva největší rozměry, které jsou dány právě kořenovými náběhy, ale snažit se dospět k průměrné tloušťce např. změřením největšího a nejmenšího rozměru.

Výsledkem této práce jsou tabulky, z nichž lze pomocí známé tloušťky na pařezu určit výčetní tloušťku. Pro každou dřevinu je uvedena zvláštní tabulka (resp. 2 tabulky pro výšku pařezu 15 cm a 30 cm.). V některých případech by bylo možné zpřesnit odhad výčetní tloušťky tím, že by byly v rámci jedné dřeviny a jedné výšky pařezu uvedeny 2 tabulky pro mladší a starší porosty. Zde se však nejeví velké rozdíly a ani z praktického hlediska by to nebylo účelné.

Způsob měření výšky pařezu u BK na svahu :

SM

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
15	12
16	13
17	14
18	14
19	15
20	15
21	16
22	17
23	17
24	18
25	19
26	19
27	20
28	20
29	21
30	22
31	22
32	23
33	23
34	24
35	25
36	25
37	26
38	27
39	27
40	28
41	28
42	29
43	30
44	30
45	31
46	31
47	32
48	33
49	33
50	34

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
51	35
52	35
53	36
54	36
55	37
56	38
57	38
58	39
59	39
60	40
61	41
62	41
63	42
64	43
65	43
66	44
67	44
68	45
69	46
70	46
71	47
72	47
73	48
74	49
75	49
76	50
77	51
78	51
79	52
80	52

SM

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
15	13
16	14
17	15
18	16
19	16
20	17
21	18
22	18
23	19
24	20
25	20
26	21
27	22
28	23
29	23
30	24
31	25
32	25
33	26
34	27
35	28
36	28
37	29
38	30
39	30
40	31
41	32
42	33
43	33
44	34
45	35
46	35
47	36
48	37
49	37
50	38

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
51	39
52	40
53	40
54	41
55	42
56	42
57	43
58	44
59	45
60	45
61	46
62	47
63	47
64	48
65	49
66	49
67	50
68	51
69	52
70	52
71	53
72	54
73	54
74	55
75	56
76	57
77	57
78	58
79	59
80	59

BO

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
15	11
16	12
17	13
18	14
19	15
20	16
21	16
22	17
23	18
24	19
25	20
26	20
27	21
28	22
29	23
30	24
31	25
32	25
33	26
34	27
35	28
36	29
37	29
38	30
39	31
40	32
41	33
42	33
43	34
44	35
45	36
46	37
47	38
48	38
49	39
50	40

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
51	41
52	42
53	42
54	43
55	44
56	45
57	46
58	46
59	47
60	48

BO

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
15	12
16	13
17	14
18	15
19	16
20	17
21	17
22	18
23	19
24	20
25	21
26	22
27	23
28	24
29	24
30	25
31	26
32	27
33	28
34	29
35	30
36	30
37	31
38	32
39	33
40	34
41	35
42	36
43	37
44	37
45	38
46	39
47	40
48	41
49	42
50	43

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
51	43
52	44
53	45
54	46
55	47
56	48
57	49
58	50
59	50
60	51

DB

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
20	17
21	18
22	18
23	19
24	19
25	20
26	21
27	21
28	22
29	23
30	23
31	24
32	25
33	25
34	26
35	26
36	27
37	28
38	28
39	29
40	30
41	30
42	31
43	32
44	32
45	33
46	33
47	34
48	35
49	35
50	36
51	37
52	37
53	38
54	39
55	39
56	40
57	41
58	41
59	42
60	42

$d_{0.15}$	$d_{1.3}$
61	43
62	44
63	44
64	45
65	46
66	46
67	47
68	48
69	48
70	49
71	49
72	50
73	51
74	51
75	52
76	53
77	53
78	54
79	55
80	55
81	56
82	56
83	57
84	58
85	58
86	59
87	60
88	60
89	61
90	62
91	62
92	63
93	63
94	64
95	65
96	65
97	66
98	67
99	67
100	68

DB

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
20	19
21	19
22	20
23	21
24	22
25	22
26	23
27	24
28	25
29	25
30	26
31	27
32	28
33	28
34	29
35	30
36	31
37	31
38	32
39	33
40	33
41	34
42	35
43	36
44	36
45	37
46	38
47	39
48	39
49	40
50	41
51	42
52	42
53	43
54	44
55	45
56	45
57	46
58	47
59	48
60	48

$d_{0.30}$	$d_{1.3}$
61	49
62	50
63	51
64	51
65	52
66	53
67	53
68	54
69	55
70	56
71	56
72	57
73	58
74	59
75	59
76	60
77	61
78	62
79	62
80	63
81	64
82	65
83	65
84	66
85	67
86	68
87	68
88	69
89	70
90	71
91	71
92	72
93	73
94	74
95	74
96	75
97	76
98	76
99	77
100	78

BK

0-5	6-9
20	16
21	17
22	17
23	18
24	19
25	20
26	20
27	21
28	22
29	23
30	24
31	24
32	25
33	26
34	27
35	27
36	28
37	29
38	30
39	31
40	31
41	32
42	33
43	34
44	34
45	35
46	36
47	37
48	38
49	38
50	39
51	40
52	41
53	41
54	42
55	43
56	44
57	45
58	45
59	46
60	47

0-5	6-9
61	48
62	48
63	49
64	50
65	51
66	52
67	52
68	53
69	54
70	55
71	55
72	56
73	57
74	58
75	59
76	59
77	60
78	61
79	62
80	63
81	63
82	64
83	65
84	66
85	66
86	67
87	68
88	69
89	70
90	70
91	71
92	72
93	73
94	73
95	74
96	75
97	76
98	77
99	77
100	78

BK

0-5	6-9
20	18
21	18
22	19
23	20
24	21
25	22
26	23
27	24
28	24
29	25
30	26
31	27
32	28
33	29
34	30
35	31
36	31
37	32
38	33
39	34
40	35
41	36
42	37
43	37
44	38
45	39
46	40
47	41
48	42
49	43
50	44
51	44
52	45
53	46
54	47
55	48
56	49
57	50
58	50
59	51
60	52

0-5	6-9
61	53
62	54
63	55
64	56
65	56
66	57
67	58
68	59
69	60
70	61
71	62
72	63
73	63
74	64
75	65
76	66
77	67
78	68
79	69
80	69
81	70
82	71
83	72
84	73
85	74
86	75
87	76
88	76
89	77
90	78
91	79
92	80
93	81
94	82
95	82
96	83
97	84
98	85
99	86
100	87